VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8131. szám | Péntek, 1971. május 14. | 4 oldal. 30 bani

Lapunk tartalmából

- Idényóvodák megnyitása előtt — II. oldal
- A tudomány világából — III. oldal
- Kormányküldöttségünk Kongó NK-ban — IV. oldal

FOLYTONOSSÁGOT A TAGFELVÉTELI MUNKÁBAN

Társadalmunk jelenlegi fejlődési szakasza, uj ötéves tervünk nagyszerű célkitüzései, amelyek mind mennyiségi, mind minőségi vonatkozásban jóval fölülmulják az eddigieket, az egész társadalmi élet vezetésének tökéletesitése, a széles tömegek tevékeny részvétele a szocialista épitő munkában objektiven megkövetelik a párt vezető szerepének növekedését és ezen tulmenően azt, hogy a párt sorainak állandó erősitését továbbra is elsőrendü feladatnak tekintsék a pártszervezetek. A pártvezetőség utmutatásai értelmében, az utóbbi időben fokozottabb igényességet tanusitottak a felvételüket kérők politikai, szakmai s erkölcsi tulajdonságaival és azzal kapcsolatban, hogy minden szempontból megfeleljenek a jelenlegi követelményeknek. Megyénk legtöbb pártszervezetében állandóan foglalkoznak ezzel a fontos feladattal, s a legjobb elemekkel erősitik soraikat. Itt-ott azonban akadnak olyan pártbizottságok és alapszervezeti bürók is, amelyek másodrendü feladatuknak tekintik a tagfelvételt.

Ankétunk során három községben vizsgáltuk meg a pártszervezetek ilyen irányu tevékenységet.

Pécskán

s a hozzá tartozó falvakban hat mtsz, egy mezőgazdasági gépesitő vállalat, kisipari termelő- és fogyasztási szövetkezet, helyiipari vállalat, két liceum, poliklinika és számos más gazdasági, szociális-kulturális létesitmény müködik. Ezek politikai irányitását a több mint 900 tagot számláló 35 alapszervezet biztositja. Annak tudatában, hogy feladataikat csakis akkor tudják példásan teljesiteni, ha szüntelenül erősitik soraikat, a legtöbb pártbizottság, illetve alapszervezeti büró megkülönböztetett figyelmet fordított és fordit jelenleg is a tagfelvételre. Községi viszonylatban tavaly 37, idén pedig 12 tagot avattak soraikba az alapszervezetek. A legjobb eredményeket ezen a téren a Timpuri Noi és Ogorul mtsz-ek, a fogyasztási szövetkezet, az Infrățirea ktsz, a néptanács, s a poliklinika alapszervezetei érték el. Folyamatos és igényes munkájukért dicséretet érdemelnek Pop Dumitru, Siculean Petru, Săbău Ioan, Teretean Cornelia, Tigu Liviu párttitkárok. A legtöbb alapszervezetben gazdag tapasztalatokat szereztek a tagfelvételi munka vezetésében, s helyesen alkalmazzák az RKP KB erre vonatkozó utmutatásait. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy a községben még számos olyan pártbizottságot, illetve alapszervezeti bürót találunk, amely huzamosabb ideje ugyszólván „megfeledkezett" erről a nagy jelentőségü feladatról, nem lehetünk elégedettek az eddigi eredményekkel.

Mit mutatnak a községi pártbizottságnál lévő statisztikák?

Többek között azt, hogy a pécskai Avintul, Steagul roșu, illetve a tornyai mtsz, a Gheorghe Lazăr liceum és még néhány más gazdasági vagy szociális-kulturális egység alapszervezete több mint egy esztendeje egyetlen felvételi kérvényt sem vitatott meg. Mivel magyarázhatja vajon ezt a mulasztást Solymosi István, az Avintul mtsz pártbizottságának titkára, ahol a hatáskörükbe tartozó öt alapszervezet tagjainak jelentős része idős, nyugdijas és nagyon indokolt lenne a párttagok sorainak uj, aktiv erőkkel való felfrissitése. Ugyanezt a kérdést tehetjük fel Săbău Traiannak, a tornyai mtsz alapszervezet titkárának is.

A statisztika azt is megmutatja, hogy különféle kihágásokért négy párttagot kizártak, további négyet szankcionáltak. Ez részben az alapszervezeti bürók és a párttagok igényességének fokozódásáról, de egyben a hiányos nevelő munkáról is tanuskodik.

Laios Dumitru elvtárs, a községi pártbizottság titkára egyetértett velünk abban, hogy feltétlenül szükséges uj tagokkal felfrissiteni az emlitett alapszervezetek sorait, s hatékonyabb nevelő tevékenysé-

SCHIFF LÁSZLÓ

(Folytatása a II. oldalon)

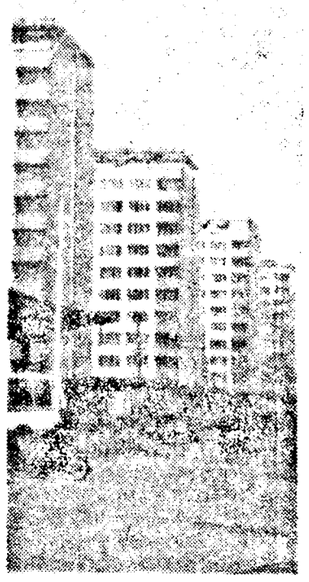

Modern óriások.

Előtérben a tervfeladatok teljesítése

A Textilipari Kombinát I-es egységében (UTA) a 30 évig terjedő életkoru fiatalok az egész munkaközösség majdnem felét alkotják. Részarányuk a termelésben ezért igen jelentős. A KISZ-bizottság tehát nem véletlenül tartja egyik legfontosabb feladatának a termelési mutatók teljesitésének nyomon követését.

Tavaly, az első évharmadban üzemi viszonylatban havonta átlag 160 normán aluli fiatalt tartottak nyilván, idén számuk 120-ra csökkent.

A változás látványosnak nem mondható, jóllehet a KISZ szociális szakmai bizottsága behatóan foglalkozott a kérdéssel.

Mindenekelőtt ismertették a fiatalokkal az üzemre, részlegre, műhelyre, váltásra vonatkozó tervfeladatokat, nemcsak a dolgozók közgyülésén, de a KISZ-szervezetek közgyülésén is. Ezeken feltárták egyuttal a lehetőségeket a tervfeladatok teljesitésére. Számos részlegen — a fonoda B és C, a szövőde II A, a csévéző C váltásában a gyenge eredményeket elért fiatalok a termelési folyamat vezetőivel, mérnökökkel, mesterekkel találkoztak s e megbeszéléseken értékes javaslatok születtek a munkahely jobb megszervezésére, a munkaidő alaposabb kihasználására.

A KISZ-bizottság azonban nem elégedett meg ennyivel. A feladatok ismerete még nem jelenti azt, hogy teljesitésének utjából az akadályokat is elhárították. A tennivalók tisztázása csak kiindulópont lehet. Ezt kellett követniük a konkrét segitségnyujtás formáinak. Az üzemi KISZ-szervezet, a szakszervezet támogatásával váltásonként tanácskozásokat hivott össze, amelyekben részletekben is megvitatták a normát nem teljesitő fiatalok észrevételei alapján, melyek a tennivalók. Kiderült, hogy a legtöbb gyenge termelési eredményt felmutató fiatal közvetlenül a szakiskola elvégzése utáni hónapokban nem tud eleget tenni feladatainak, mert hiányos szakmai felkészültsége, és ezt elsősorban nem az üzemben, hanem már az iskolában kellene pótolni, eredményesebb szakoktatással.

Gyakran más okok idéznek elő lemaradást: a kevésbé modern gépeken dolgozók, vagy azok nem teljesitik a tervet, akiket nem segitenek kellő mértékben a munkatársak, mesterek. A KISZ ilyen esetekben is többször közbelépett.

A munkafegyelem tiszteletben tartása, a munkaidő teljes kihasználása egyik döntő feltétele a jó

J. Gy.

(Folytatása a II. oldalon)

NICOLAE CEAUȘESCUNAK, ROMÁNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG ÁLLAMTANÁCSA ELNÖKÉNEK ÜZENETE A BÉKE-VILÁGTANÁCS BUDAPESTI GYŰLÉSÉNEK RÉSZVEVŐIHEZ

Van szerencsém melegen üdvözölni a Béke-világtanacs gyülését, amelyen részt vesznek minden kontinens békeharcos erőinek jeles képviselői.

Napjainkban az embermilliók, a világ minden tájan élő népek szivügyévé vált a küzdelem egy ujabb háboru veszélye ellen, a béke és a biztonság megmentéséért; világszerte egyre erőteljesebben érvényesülnek ujabb és ujabb társadalmi erők, a világközvélemény széles körei, amelyek — politikai, filozófiai vagy vallási meggyőződésüktől függetlenül — határozottsággal harcra kelnek az imperializmus ellen, a béke ügyének védelmében.

Románia Szocialista Köztársaság a nemzetközi küzdőtéren aktivan sikraszáll a béke és biztonság legkörének megteremtéséért, következetesen támogatja a világ békére és haladásra törekvő erőinek harcát, mert ugy véli, hogy nincs napjainkban magasztosabb feladat, mint határozottsággal küzdeni annak a háboruk nélküli világnak a megteremtéséért, amelyben végleg megszünik az erőszak alkalmazása vagy az erőszakkal való fenyegetés, egy olyan világnak a megteremtéséért, amely biztositja a nemzetek ama jogát, hogy maguk döntsenek sorsukról, s háborítatlanul együttmüködjenek a nemzeti függetlenség és szuverénitás tiszteletben tartása, a jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás, a kölcsönös előnyök elvei alapján.

Románia teljes határozottsággal sikraszáll a vietnami, laoszi és kambodzsai népek elleni háboru megszünteséért, az USA csapatainak visszavonásáért a világnak ebből a térségéből, a közel-keleti konfliktusnak a Biztonsági Tanács 1967 novemberi határozata alapján való megoldásáért, a világon ma fellelhető összes feszültségi és konfliktus-tüzteszkek kioltásáért.

A jelenlegi körülmények között a világ összes békeszerető erőinek kötelességük erélyesen fellépni a fegyverkezési hajsza — a népek vallara sulyosan nehezedő tehertétel — csökkentéséért, konkrét gyakorlati intézkedések foganatositásáért az általános leszerelés, mindenekelőtt a nuklearis leszerelés utjan, a kapcsolatok normalizalásáért és a biztonság megvalósitásáért az európai kontinensen és világszerte, a gyarmati elnyomás és a faji megkülönböztetés bármilyen formajának felszámolásáért, a béke és a nemzetközi együttmüködés erősitéséért.

A román nep elhatározása, hogy a jövőben is mindenben hozzájárul a béke és a haladás erőinek küzdelméhez, a biztonság és a népek közti békés együttmüködés légkörének a megvalositásához.

Teljes sikert kivánva gyülésük munkálataihoz, megragadom az alkalmat, s kivánom a Béke-világtanácsnak, hogy érjen el ujabb haladást az egesz világ békeerői együttmüködésének szilárditasa és bővitése utjan, vonja be ezeket az erőket egyre aktivabban az imperialista és kolonialista körök agressziv tervei ellen, az emberiség szabadságra, haladásra, nemzeti függetlenségre és békére irányuló jogos törekvéseinek megvalositásáért folyó harcba.

NICOLAE CEAUȘESCU,
Románia Szocialista Köztársaság
Államtanácsának elnöke

Nicolae Ceaușescu elvtárs fogadta Jugoszlávia SZSZK külügyminiszterét

Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke, Ion Gheorghe Maurer elvtárssal, a Minisztertanács elnökével együtt május 13-án, csütörtökön fogadta Mirko Tepavacot, Jugoszlávia Szocialista Szövetségi Köztársaság külügyminiszterét, aki baráti látogatást tesz országunkban.

A fogadásnál jelen volt Corneliu Mănescu külügyminiszter, Nicolae Ecobescu helyettes külügyminiszter, Vasile Șandru, országunk nagykövete Jugoszlávia SZSZK-ban.

Részt vett Jaksa Petrics, Jugoszlávia SZSZK helyettes külügyminisztere, Iso Nyegovan, Jugoszlávia SZSZK bukaresti nagykövete.

A találkozó alkalmából sorra került megbeszélésen megelégedéssel hangsulyozták a két ország közti kapcsolatok felfelé ivelő, pozitiv alakulását, kifejezve azt a közös óhajt, hogy tovább fejlődjenek a két állam közti baráti kapcsolatok, sokoldaluan bővüljön és mélyüljön Románia és Jugoszlávia együttmüködése.

Egyszersmind véleménycsere folyt a nemzetközi helyzet több időszerü kérdéséről. Ebben a tekintetben érintették az európai biztonság megvalósitásának szá- mos kérdését, a Balkán és más övezetek együttmüködésének és jószomszédi kapcsolatainak fejlesztését, kidomborítva a két országnak azt az elhatározását, hogy hozzájárul Európa és a világ politikai légkörének javitásához.

A megbeszélés szivélyes, baráti légkörben folyt le.

A megbeszélés után az Államtanács elnöke ebéden látta vendégül Jugoszlávia Szocialista Szövetségi Köztársaság külügyminiszterét és a többi román és jugoszláv hivatalos személyt. Az ebéden Nicolae Ceaușescu elvtárs és Mirko Tepavac elvtárs pohárköszöntőt mondott.

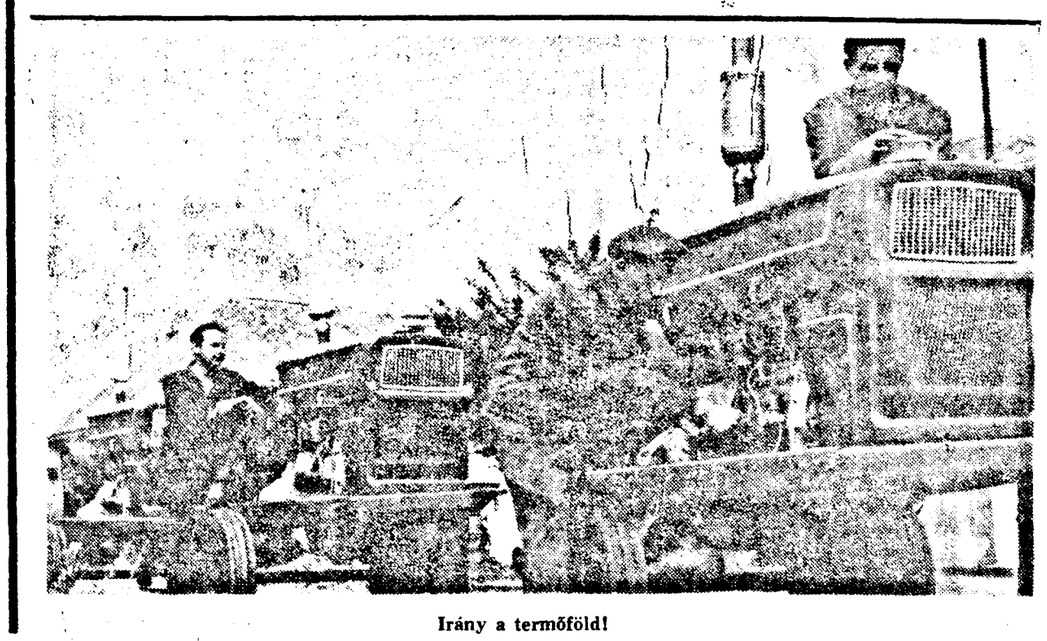

Irány a termőföld!

JELEN!

— irtuk le egy esztendővel ezelőtt aggódva-bizakodással a felkiáltójeles szót, s engedtessék meg nekünk bevallani, hogy soha olyan nehezen nem gördült a toll, mint azokban az órákban. Aradon akkor még nagyon kevesen hittek az árvizveszélyben: ugyanolyan szép májusi délelőtt volt, mint a mai napon, orgonák virágoztak, a parkokban csinos fiatalasszonyok sétáltatták gyermekeiket, a gyárakban vagont, esztergát, cipőt, butort, konzervet készitettek, az olajosszagu, krétaporos iskolákban történelmet, földrajzot, éneket tanultak a gyermekek, az üzletek kirakatai tavaszi fénytől ragyogtak. Nem zavarják-e meg ezt a gyönyörü békés májust a sorok, nem becsüljük-e tul a veszélyt? — merült fel akkor a kérdés, de a lelkiismeret követelte, hogy leirjuk: „felelőtlenség lenne az országban eddig okozott károk és a nálunk lehetséges veszély lebecsülése". Igen, akkor a feladatunk az volt, hogy figyelmeztessünk. „Talpon van az ország, központi szerveink, a megyei vezetőségek, állampolgárok tizezrei fogtak össze, hogy elháritsák, vagy ahol nem lehetséges, korlátozzák az áradások következményeit, mentsék és szállitóeszközökkel, élelmiszerekkel segitsék az árvizsujtotta lakosságot. Ha kell, mi is ott leszünk, ha kell, mi is segitünk, ha kell mi is posztunkon maradunk, hogy képességeinkhez mérten megtegyük állampolgári kötelességünket. Nyugodtan, szervezetten, akár saját városunk, akár más megyék — az ország érdekében".

A következő napok eseményei bebizonyitották, hogy szükség volt jelenlétünkre — az egész megye lakosságának, az Aradra küldött katonáknak a jelenlétére —, szükség volt szervezettségre, nyugodtságra, szükség volt arra, hogy a kétkedőket, az árvizveszély lehetőségében nem hivőket, a felelőtlenül optimistákat nap mint nap figyelmeztessük, mi is, amint különben az árvizvédelmi parancsnokság is figyelmeztette.

És azokban a nehéz napokban — most már elmondhatjuk — jelen voltunk. Munkás és tanár, pártaktivista és orvos, nyugdijas és diák, nők, férfiak, fiatalok, idősek, románok, magyarok, németek és más nemzetiségüek éjt nappá téve együtt őrködtek Arad és a megye helységeinek megmentéséért. Az árviz egyik legnagyobb tanulságát éppen ez az óriási erőt képviselő egység jelentette, az, hogy a szocialista társadalom a természeti katasztrófák okozta megpróbáltatást is kiállja, sikeresen veszi fel a harcot ellene.

Jelen! — irtuk le egy esztendővel ezelőtt a felkiáltójeles szót, s hadd ismételjük meg most is — immár békés körülmények között — amikor hazánk, uj ötéves tervével magasabb fejlődési szakaszba lépett. Jelen vagyunk és jelen leszünk a békés épitőmunkában mindannyian, mindig, mindenütt, ahol a sokoldaluan fejlett szocialista Románia épitése folyik.

VÖRÖS LOBOGÓ

A besztercei népta nács uj székháza.

Aradi Tavasz

A legszebb évszak, a virágbaborult természet példájára plakátok, müsorfüzetek szineit és hirdetményeit villogtatja a város és a vidék. Türelmes ember legyen a talpán, ebben a rohanó világban aki az Aradi Tavasz Kulturális Fesztivál minden müsorszámát egyszusszra végig tudja olvasni. Nem csak az ötlet kedvéért mondom: érdemes lenne egyetlen nap rendezvényeit külön is közölni, természetesen a plakátmüvészet sajátos, érdekes nyelvén, a müfaj-diktálta szellemes rajzzal vagy festménnyel kombináltan. A kulturális fesztivál tiz napig tart. Tiz jól felfogott, sietős embert megállásra késztető plakát-propaganda, ha tetszik, reklám, megérné az igazán rendkivüli kulturális-müvészeti eseményekre mozgósitást. Mert az idei Aradi Tavasz müsorára illő jelzők: nagyszabásu, rendkivüli.

Miközben az izléses fedelü müsorfüzetet lapozgatom, BERZOVAN LIVIU elvtársat, az Arad Megyei Müvelődés- és Müvészetügyi Bizottság alelnökét kérem, hogy igazitson el ennek a tiz napnak érdekes müsorrengetegében. Szivesen válaszol kérdéseimre, bár gyakran félbeszakad a beszélgetés. Bukaresti folklóristával, aztán iróval tárgyalja meg telefonon, mikorra várják érkezésüket.

— Az egész ország figyel a III. Aradi Tavasz Kulturális Fesztiválra. Éppen ezért presztizskérdés alapos előkészitése. Sikerült-e idejében megszervezni és népszerüsiteni nagyszabásu rendezvényeit?

— Valóban, ez a kulturális fesztivál már uj hagyományunknak számit s országszerte nagy érdeklődéssel figyelnek rá. Egyik célkitüzése, hogy megyénk szellemi életének keresztmetszetét adja. Éppen ezért idejében hozzákezdtünk megszervezéséhez és népszerüsitéséhez. Persze, a megszervezésen nemcsak a müsortervezést értem, hanem vendégeink fogadását, elszállásolását is. Nyilván, ha összefüggéseiben nézzük a kérdést, nem volt könnyü egyeztetni a rendezvényeket hires vendégeink szabadidejével, hiszen magyarországi, jugoszláviai, bukaresti, kolozsvári, szebeni, nagyváradi müvészek, irók, tudósok közremüködésére számitunk. Idejében intézkedtünk és ez egyik tényezője, hogy az idei Aradi Tavasznak, szerény meggyőződésem szerint, gazdagabb, magasabb szinvonalu müsora lesz, mint amilyen volt az elmult években.

— Minden esztendőben s igy a müsorfüzet tanusága szerint, az idén is uj elemekkel gazdagodik a fesztivál,

Fesztivál-előzetes

— Igen az idén a hazai drámairodalom jelentősebb alkotásainak bemutatására szenteltünk nagyobb teret programunkban. Tekintélyes együttesek, mint amilyenek a Bukaresti Ion Luca Caragiale Nemzeti Szinház, a temesvári állami magyar, a szebeni állami német, a nagyváradi állami szinházak és a két szomszédos szocialista ország, a magyarországi békéscsabai Jókai és a jugoszláviai sabaci szinház müvészei lépnek fel. Az aradiak bemutatják Aurel Baranga uj vigjátékát, az „Interesul general"-t s többek között, Ion Băieșu „Vinovatul" c. darabját. Nyilvánvaló, hogy ennyi szinházi szakember találkozója kiváló alkalom lesz a tapasztalatcserére is.

Ujat jelent az aradi liget természet-nyujtotta „csarnokában" megrendezendő szobor-kiállitás s az utána következő szümpozion is. De maga az a tény, hogy az Aradi Tavasz földrajzi kiterjedésében nemcsak a municipiumot, hanem szinte az egész megyét is átfogja majd, uj eleme az idei találkozónak. A román, magyar és német nyelvü irodalmi és müsoros rendezvényeken országos hirü irók, költök, illetve kiváló szinjátszó vagy folklór együttesek vesznek részt: Borosjenőben, Kisjenőn, Menyházán, Lippán, Simonyifalván, Zabrányban stb.

— Ugy tudom, hónapok óta készülnek a Ion Slavici Liceum tanárai és tanulói erre a kulturális fesztiválra. Hogyan kapcsolódnak az iskola jubileumi ünnepségei ehhez az eseményhez?

— Arad egyik legnagyobb és legrégibb iskolája, a Ion Slavici Liceum. A mai román kultura és tudomány számos élenjáró személyisége tanult vagy tanitott itt. A Liceum egyben az aradi középfoku oktatás 225 éves fennállását is jelképezi. A jubileumi ünnepségek ennek a jelentőségét méltatják a szinházban megrendezendő diszelőadás, az iskolában megtartandó tudományos ülésszak és kiállitás alkalmával.

Az Aradi Tavasz müsora nyilván sokkal gazdagabb. A hazai szellemi élet nem egy személyisége, akiket erős szálak füznek városukhoz, megyénkhez, vendége lesz a találkozónak. E rövid beszélgetés csak tallózott a program érdekesnek igérkező eseményei között. Lapunk munkatársai azonban igyekeznek napról-napra hiven tájékoztatni olvasóinkat a fesztivál eseményeiről. Meggyőződésünk, hogy az idei Aradi Tavasz valóban teljesiteni fogja várakozásainkat, s szellemi életünk méltó tükre lesz.

MÓZER ISTVÁN

Az Aradi Tavasz naptára

PÉNTEKEN, MÁJUS 14-ÉN, ESTE 7 ÓRAKOR: Az Aradi Tavasz Kulturális Fesztivál ünnepélyes megnyitója a Kulturpalotában;

ESTE 8 ÓRAKOR: az Aradi Állami Filharmónia hangversenye. Fellépnek: MAGDA IANCULESCU és CORNELIU FINAȚEANU, a Bukaresti Román Opera énekszólistái.

Leleplezték Alexandru Moghioroș és Dumitru Petrescu mellszobrát

Csütörtök délelőtt ünnepélyes külsőségek között leleplezték a fővárosban Alexandru Moghioroș és Dumitru Petrescu mellszobrát.

Az ünnepségen részt vettek a következő elvtársak: Dumitru Popa, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, a Bukarest municipiumi pártbizottság első titkára, a főváros főpolgármestere, Gheorghe Stoica, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, az Államtanács tagja, Gere Mihály, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának póttagja, a KB titkára, és más hivatalos személyek.

Dumitru Popa elvtárs méltatta Alexandru Moghioroș és Dumitru Petrescu egyéniségét és munkásságát.

Az ünnepség végén a jelenlévők egy percnyi csenddel adóztak az elhunytak emlékének. Pionirok virágcsokrokat helyeztek el a két szobor talapzatán.

Alexandru Moghioroș mellszobrát, Emil Ruși szobrászművész alkotását a Drumul Taberei városnegyedben, a róla elnevezett utcában helyezték el, Dumitru Petrescu mellszobra, Doru Popovici szobrászművész alkotása a Chibrit-térre került.

A fővárosi gyógyszergyárban

1971
Május
14
Péntek

Napkelte: 4.50, napnyugta: 19.35 órakor. Az évből eltelt 134 nap, hátra van még 231.

1945-ben ezen a napon hunyt el Gh. Popa-Liseanu román történész.

1771-ben ezen a napon született Robert Owen angol utópista-szocialista.

RÁDIÓ

PÉNTEKI MŰSORAJÁNLÁSUNK

BUKAREST I.: 10.30 Gyermekműsor. 11.15 Jogi tanácsadó. 12.30 Népzene. 14 A hét zeneszerzője: Edvard Grieg. 15.05 Gazdasági híradó. 17 A hazáért. 18 Esti orák. 20 Andrei Breitenhofer esti jegyzete. 20.05 Kívánsághangverseny. 21 Joseph Haydn gordonkaversenyét előadja Gaspar Cassado, kíséri a bambergi szimfonikusok zenekara, vezényel Ionel Perlea.

BUKAREST II.: 8.25 Nagy előadóművészek: Arturo Toscanini. 9.58 Színházi matiné: Molière A nők iskolája. 13.15 Déli hangverseny. 15 Elly Roman dalaiból. 15.30 Rádióiskola. 16.15 Giuseppe di Stefano canzonettákat énekel. 16.55 Orvosi tanácsadó. 17.30 Román költők versei. 19.50 Esti mese. 22.30 Kulturális vita.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Délelőtt 11 óra 20 perctől 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 óra 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről

A Kisipari Szövetkezetek Megyei

Szövetségénél tudtuk meg, hogy rövidesen uj kisipari szövetkezet — Arta mesteșugarilor — alakul városunkban. Az uj szövetkezet egyik fő célja: ápolni és továbbfejleszteni megyénk népművészeti hagyományait, a régi mesterségeket.

A Szárnyas- és Kisállattenyésztők Egyesületének aradi galambászai esztendőnként megrendezik a postagalambok versenyjellegű röptetését. A versenyt 15 szakaszban bonyolítják le. A próbarepülésre Borosjenőben került sor, ahol engedték fel a verseny soksáz „részvevőjét") majd Belényes és Kolozsvár következett. A tét: melyik galamb ér vissza leghamarabb a gazdájához. Holnap éjszaka Naszódra indul a tehergépkocsi az aradi galambokkal, ahol egyszerre engedik fel a levegőbe temesvári versenytársaikkal.

Tájékoztató

Aradi sikerrel

zárult a tanulók országos kémiai versenye. Megyénket tizennégy tanuló képviselte a rendkivül népes vetélkedőn (az országból 400-nál többen vettek részt). Stern Márta a Gazdasági Liceum másodéves tanulója III. helyezést ért el. Két tanulót dicséretben részesitettek, Tomasko Francisc, a Ion Slavici Liceum XII. A osztályos tanulója különleges dicséretet kapott, Laza Márioara a X. A osztály tanulója, ugyancsak a Slavici Liceum hirnevét öregbitette.

Terocel — aradi kelme

Az Aradi Textilkombinátban megkezdték a terocel nevü, poliészter-rostokból készülő ujfajta kelmék gyártását. A szakemberek kedvezően vélekednek a tartós, könnyen mosható, szintartó és gyürhetetlen uj kelmeről. Az első mennyiségek, valamint a kis sorozatokban előállított készruha már az üzletekbe kerültek.

Jugoszláviában jártak az UTA teniszezői

Hazaérkeztek az UTA teniszezői, akik az elmult napokban Jugoszláviában vendégszerepeltek. Takáts Ernő edző együttese Novi Sadon a Vojvodinával játszott barátságos mérkőzést, melynek végeredménye 6:0 lett. A textilgyári teniszezők közül Cociuban, Vilciuiu, Sajti, Socaciu és Erk játszott jól. Főleg a 13 esztendős Socaciu Mariana játéka nyerte el a szakemberek tetszését. A találkozó aradi visszavágóját augusztusban rendezik.

TELEVÍZIÓ

Péntek, május 14.

17.00 Tv-iskola: kémia és történelem.
18.00 Otthonunk.
18.40 Gyermekvilág.
19.10 Lottó-húzás.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó.
20.00 Reflektor.
20.15 A Saint Tropez-i csendőr — játékfilm.
21.55 Milyen lesz Bukarest három évtized mulva?
22.55 Hiradó.

IDŐJÁRÁS

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, május 14-én általában meleg idő. Változó mennyiségü felhőzet, valószinüleg eső nélkül. Gyenge, majd erősödő déli szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10 és 14, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 22 és 26 fok között váltakozik.

A következő két napon a meleg idő tovább tart. Helyi eső lehetséges.

FILMEK

DACIA: A Santa Vittoria-i rejtély (9, 11.45, 14.30, 17.30, 20.30).
STUDIÓ: Felszabadulás (10, 15, 19.)
MUREȘUL: Csak egy telefon (10, 12, 14, 16, 18, 20).
IEFUSAGI: Tul kicsi egy ilyen nagy háborunak (11), Korda kapitány (14, 16, 18, 20).
VICTORIA: A csók (11), Patricia és a zene (15, 17, 19).
PROGRESUL (Ujarad): Hétszer hét (18, 20).
SOLIDARITATEA (Gáj): Mayerling (17, 20).
CFR (Grădiște): Idegenek (17, 19).

A VIDÉKI FILMSZINHAZAK MŰSORA

LIPPA: Hegyen-völgyön lakodalom. Az utolsó szamuráj.
PECSKA: Lépések a Hold felé. King-Kong megszökik.
BOROSJENŐ: Tom Sawyer kalandjai. Mabuse doktor visszatérése.
KISJENŐ: Mihai Viteazul.
SZENTANNA: Különvélemény.
NAGYLAK: Rejtély.
KÖRTÖS: Mabuse doktor ezer szeme.
PANKOTA: Tükörfényes jégen.
VILÁGOS: Képzelgések.
BOROSSEBES: Jár a baba jár. A labda.
KÖRÖSBÖKÉNY: Az élő holttest.
VINGA: A szép Barbara.

HANGVERSENY

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara, pénteken, május 14-én este 8 és vasárnap május 16-án délelőtt 11 órakor énekkari-szimfonikus hangversenyt tart az Aradi Tavasz művészeti-kulturális fesztivál megnyitása alkalmából.

Vezényel NICOLAE BRÂNZEU, kórusvezető PAUL PARADENCO.

Közreműködnek MAGDA IANCULESCU érdemes művésznő és CORNELIU FINĂȚEANU, a Bukaresti Állami Opera tagja.

Műsoron: SARCHIZOV A hősök kövénél (oratórium részlet), operaáriák és kettősök, ENESCU Első rapszódia.

Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál. Érvényes a B-bérlet.

Új román gyógyszer

A bukaresti Vegyészeti-Gyógyszerészeti Kutató Intézet szakemberei kiváló gyógyszert állitottak elő különböző bőrbántalmak ellen.

Az uj román gyógyszer alvadás- és gyulladásgátló, valamint baktériumellenes tulajdonságainál fogva jobb, mint a világszerte eddig javallt termékek.

BÍRALATI CIKKEINK NYOMÁN

Részleges megoldás

Április 4-i lapszámunkban, a Nem csak rólam van szó rovatban közzétettük több zimándközi olvasónknak a megyei postához intézett kérését. Arra kérték a postát, hogy helyezze vissza Zimándközt az aradi II. számu hivatalhoz, mert amióta önálló postahivatalt létesitettek Zimándon, gyakran csak masnap kapják meg az ujságokat. Ha ez nem lehetséges — kérték a zimándköziek —, akkor legalább azt oldják meg, hogy az ujságokat ne vonattal, hanem gépkocsival küldjék ki. Nos, az Arad Megyei Postaigazgatóság válaszolt a zimándköziek kérésére. Javaslatuk második részét fogadták el éspedig: megigérték, hogy olyan napokon, amikor a napilapok lekésik a reggeli vonatot, kiküldik azokat Zimándra a Fakertre járó autóval. Részleges megoldás ez, de remélhető: a jövőben ritkábban fordul majd elő, hogy a zimándköziek csak másnap kapják meg az ujságokat.

Az Alimentara két válasza

Két birálati cikkünkre érkezett válasz a minap az Alimentara HKSZ-től. (Mindkét cikk lapunk március 26-i számában jelent meg). A Nyitott szemmel rovatban arról irtunk, hogy a 10. számu élelmiszerüzletnél, az utoán egy régi, rozoga asztalon, melyet papirral sem takartak le, fagyasztott halat árusitottak. (Ezt természetesen helytelenitettük). Az Alimentara HKSZ vezetősége jogosnak ismerte el a birálatot és intézkedett, hogy lássák el az egységet megfelelő, tipus-asztallal. A másik cikkben (Javitható-e Aradon a szódaviz és autószifon-patron ellátás?) javasoljuk az Alimentaranak: mérlegeljék annak lehetőségét, hogy egységeikben árusitsák a töltött patronokat (közvetlen cserével). Az Alimentara vezetősége nem találja elfogadhatónak a javaslatot, mert — mint irjak — a patronok töltésének rossz minősége miatt gyakori lenne a panasz.

Javasoljuk, hogy az Alimentara vezetősége tanulmányozza tovább a kérdés megoldásának lehetőségét.

„Sok bába közt..."

Ezzel a cimmel irtunk április 11-én a Nem csak rólam van szó rovatban arról, hogy a Köztársaság utja 96. számu ház udvarán és a kapu alatt nagy a rendetlenség, sok a szemét és ehhez „hozzájárul" mind az Artex kisipari szövetkezet, mind pedig a Készruhagyár. Mindkét megbirált egység vezetősége válaszolt a cikkre, elismerte a birálatot és igéretet tett, hogy rendet teremt. A lakók nevében reméljük: a jövőben „nem vész el a sok bába közt a gyermek", azaz ügyelnek a tisztaságra.

Az Aradi Butorgyárban most először gyártanak sorozatban stilbutort. A szabászat már leszabta 50 Regence garnitura darabjait és jelenleg a XVI. Lajos garniturák alkotóelemei vannak munkában. A butorgarniturák faragásait nagyrészt müanyagból öntik.

A rovatot B. MANDITS KATALIN szerkesztette.

Idényóvodák megnyitása előtt

A mezőgazdasági dolgozók élet- és munkakörülményeinek javitására az utóbbi időben számos uj intézkedést hoztak. Ilyennek számit a társadalmi kérdésekkel foglalkozó bizottság létesitése is a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Megyei Szövetsége mellett. A hatáskörébe tartozik az idényóvodák, napközik megnyitásának előkészitése, tevékenységük ellenőrzése. Hotăran Florea elvtársat, a megyei bizottság titkárát kérdeztük meg, sok falusi édesanya nevében az óvodák működéséről.

— A tavaszi-nyári mezőgazdasági munkák beindulásával időszerü a kérdés feltevése: mikor nyilnak meg az idényóvodák?

— Röviden annyit mondhatnék: a szükségletnek megfelelően. Ebből azonban keveset értenek. A szükséglet ezuttal azt fejezi ki: amint a falusi asszonyok tömegesen munkába állnak — jelenleg erre most még nincs szükség —, megnyilnak az óvodák. Nem határoztuk meg pontosan a megnyitás napját. Termelőszövetkezetenként eltérő is lehet. Május végéig, de junius elsejéig mindenképpen valamennyit meg kell nyitni.

— Milyen előkészitő munkálatokat feltételez a megnyitás?

— A jó gazdasszonyok tudják, milyen gondot jelent otthon, a lakásban a tavaszi nagytakaritás. Itt ez a gond nagyobb, hiszen 50—100 tagu családnak a tisztaságát, higiénikus lakás- és étkezési feltételeit kell megteremteni. A rendet aztán, ha már egyszer megvan, meg is kell ám tartani. A főzés, a takaritás, a gyermekgondozás ujabb feladatokat vet fel, az élelmiszerek higiéniáját, a sajátos étrend összeállitását, ivóviz stb. biztositását.

— Az óvodák „vezérkaráról" ki gondoskodik?

— Minden faluban, községben szakképzett óvónők látják el az oktatási-nevelési teendőket. Kisegitőikről, a konyhaszemélyzetről, az mtsz-ek gondoskodnak. A gyermekeket szerető, konyhamüvészetükről hires, jó gazdasszonyok közül választják ki a szakácsnőket. Legtöbb helyen már nagy tapasztalatuk van ebben.

— Kapunyitás előtt van-e más gond?

— Kisebb-nagyobb persze adódik ilyenkor. A Megyei Egészségügyi Igazgatóság hatáskörébe tartozik az ellenőrzés. Csak ennek jóváhagyásával nyithatják meg az óvodákat. A szakácsnők kiképzésére is időt kell találnunk: ugy tervezzük, hogy még a héten négy központban: Borosjenőn, Kisjenőn, Lippán és Aradon tartjuk meg az egynapos megbeszélést. Az óvónők kisegitőinek kiképzésére később kerül sor Pécskán, az Agronómusok Házában.

Az idő sürget. Az eddigi előkészületek tapasztalatai azt igazolják: jól választottak az mtsz-ekben (szinte mindegyik mellett nyilik idényóvoda), amikor az asszonyokra bizták a megnyitás előkészületeit.

— A legfontosabbról majdnem megfeledkeztünk: az anyagi feltételeket ki biztositja?

— Erre igazán nem lesz gond. Az mtsz-ek vezetőségének feladata, hogy a gyermekek friss, kalóriadus táplálékáról gondoskodjék és biztositsa a zökkenőmentes ellátást. Az óvodákba nemcsak a szövetkezeti tagok gyermekeit veszik fel. Előnyben, természetesen őket részesitik. Térités ellenében azonban, más alkalmazottak gyermekei is beiratkatók.

Lejegyezte: CZAKÓ MARGIT

Folytonosságot a tagfelvételi munkában

(Folytatás az I. oldalról)

get kifejteni annak érdekében, hogy valamennyi párttag, legyen az régi vagy uj, tevékenyen bekapcsolódjék a párthatározatok gyakorlatba ültetéséért folytatott munkába. S amint arról Laios elvtárs tájékoztatott, a pártbizottság mellett működő szervezési bizottság már megtette a szükséges intézkedéseket.

Várjuk az eredményeket!

Szentannán

Jacotă Ghorghe, a községi pártbizottság titkára mindjárt beszélgetésünk elején leszögezi, hogy nem elégedett az alapszervezetek ilyen irányu munkájával.

— Lényegesen növeltük az uj tagok kvalitásával szemben tanusitott igényeket, talán ezzel is magyarázható, hogy az utóbbi időben viszonylag kevesebb tagot veszünk sorainkba, mint az előző években.

Ezzel a megállapitással nem érthetünk egyet, hiszen pártunk mindenkor messzemenő figyelmet szentelt tagjai minőségének. S a Szentannán elért gazdasági sikerek arról tanuskodnak, hogy az itteni kommunisták szivvel-lélekkel küzdöttek a szocialista mezőgazdaság, a szocialista falu fejlesztéséért. Véleményünk szerint inkább arról van szó, hogy a pécskai helyzethez hasonlóan, itt is akadnak olyan parttitkárok, akik elhanyagolják ezt a feladatot. A szentannai mtsz-ben például kilenc alapszervezet működik. Megengedhetetlen, hogy egy esztendő leforgása alatt egyetlen uj taggal se gyarapitsák soraikat. A kimagasló gazdasági eredmények, amelyeket évről-évre magukénak vallhatnak az országos hirü mtsz-tagjai, nem mentesitik a birálat alól az itt tevékenykedő több mint 200 kommunistát, akik a bonyolult gazdasági feladatokra hivatkozva, teljesen elhanyagolták a tagfelvételi munkát. Hasonló a helyzet a Komlósi MTSZ-ben is. Noha a gazdaság kertészetében számos fiatal dolgozik, az alapszervezeti büró nem foglalkozik kellőképpen nevelésükkel, a pártba való bevonásukkal.

A községi pártbizottság nemrég elemezte a tagfelvételi munkát. Ez alkalommal reszletes intézkedési tervet dolgoztak ki az ilyen irányu tevékenység megjavitásáért. A pártbizottság tagjai egy-egy alapszervezetért felelnek, irányitják a bürót abban a céltudatos munkában, amely a hatáskörükhöz tartozó dolgozók jobb megismeréséhez vezet. S ez kezdetnek jó. De a községi pártbizottságnak fokozottabb mértékben ellenőriznie is kell, miként valósulnak meg az intézkedési terv előirásai.

Fazekasvarsándon

Tudericiu Mihai elvtárssal, a községi pártbizottság titkárával végzett felmérések alapján megállapitottunk, hogy tavaly az itteni alapszervezetek 30 uj tagot vettek soraikba. Ugyanakkor azonban 20 párttagot törültek a nyilvántartásból, mert más helyre mentek dolgozni, két párttag elhunyt, kettőt pedig fegyelmi okokból kizártak. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag a fazekasvarsándi pártalapszervezet egy esztendő leforgása alatt nem 30, hanem mindössze 6 párttaggal erősödött. Ez elenyészően kevés, mert sokkal nagyobb lehetőségekkel rendelkeznek. Bătrîn Pavel elvtárs, a Fazekasvarsándi MTSZ pártbizottságának titkára, támogassa kellőképpen az alapszervezeti titkárokat, hiszen valamennyien a legutóbbi választások alkalmával kerültek először ebbe a felelősségteljes tisztségbe, és igy kevésbé jártasak a pártmunkában.

★

Jó lenne, ha mindenütt megértenék: a minőség iránti igényesség fokozása nem jelenti azt, hogy szünetet tartsunk a tagfelvételi munkában. A párt sorainak erősitése továbbra is elsőrendü és állandó feladat. Az embereket nem szabad statikusan nézni. A mindennapi termelő munkában, a társadalmi életben ujabb és ujabb értékes elemek tünnek ki, akikre a pártszervezeteknek feltétlenül fel kell figyelniök.

Előtérben a tervfeladatok

(Folytatás az I. oldalról)

eredmények elérésének. A KISZ-szervezet ezért számos akciót kezdeményezett a fonodában, a befejező részlegen, a 2-es szövödében, amelyek célja a 480 perc maximális kihasználása. Az igazolatlan hiányzásokat vagy egyéb munkafegyelmi kihágásokat az alapszervezet bürója és a közgyülések előtt tárgyalták meg. Sikerült egészséges, kombativ közvéleményt kialakitani a lógósok, fegyelmezetlenek ellen. Ezekben az akciókban a KISZ a szakszervezeti bizottságokkal együttmüködve felhasználta a szatirikus faliujságot (amely a municipiumban második, a megyében harmadik helyezést ért el) és az agitációs brigádot.

A fiatalok szakmai képzettségének emelését szolgálták a különböző szakmai versenyek. A mult évben lezajlott Ügyes kezek-versenynek például igen nagy sikere volt, s mivel az elméleti felkészültség ellenőrzése is hozzátartozott a vetélkedőhöz, ez a szakirodalom, az iskolában tanultak ujbóli átrágására adott alkalmat. Május első napjaiban indult a befejező részlegen egy ujabb szakmai verseny, amelyben a fiatalok döntő többségének részvételére számitanak.

(Az üzem KISZ-vezetői egyébként tudják keveset, főleg kevés szakirodalmat olvasnak a fiatalok. Ez a jelenlegi körülmények között, amikor a dolgozók szakmai felkészültségének emelésére országszerte nagy gondot forditanak, meggondolkoztató jelenség.)

A Textilipari Kombinát I-es egységének KISZ-bizottsága állandó feladatának tekinti a fiatalok termelő tevékenységével való foglalkozást, a meglévő hiányosságok felszámolását. Az eredmények — bár nem állnak a lehetőségek szintjén — kétségkivül biztatóak. A KISZ-bizottságnak arra kell törekednie, hogy a lehetőségek még hatékonyabb kihasználására mozgósitsa az összes fiatalokat, hogy felszámolják — amennyire lehetséges — az ugynevezett objektiv nehézségeket is.

Belgiumban játszik az UTA

A bajnokcsapat tegnap délelőtt nemzetközi portyára utazott. A csapat elutazása előtt **Flore Mihai**, a textilgyári klub elnöke válaszolt kérdéseinkre.

— Hány mérkőzést játszanak, és hol?

— Eredetileg két mérkőzésből álló portyát kötöttünk le, de sajnos a franciaországi találkozót le kellett mondanunk. Május 13-án Caen-ben a francia első ligában szereplő Sedan együttesével kellett volna megmérkőznünk, de késve indultunk el, s igy csak Belgiumban lépünk majd pályára.

— Az ellenfél?

— Ellenfelünk a Royal FC Liege lesz, mely nem tévesztendő össze a világhires Standard Liege belga bajnokcsapattal. Az FC Liege is az első osztályban játszik, de szerényebb képességü.

— Mikor kötötték le a portyát, és egyáltalán „megéri-e" a fáradtságot?

— A portyát már hónapokkal ezelőtt lekötöttük, s bár — mivel az egyik találkozó elmaradt — nem mondható sem jövedelmezőnek, sem hasznosnak, mégis elutazunk, mert az adott szó és a szerződés kötelez. A találkozó szombat délután lesz, vasárnap este indulunk vissza, és hétfőn este érkezünk meg Aradra. Nagyon fáraszto lesz.

— Ezek szerint 24 órás ut vár a játékosokra, és visszafelé is vonaton fognak utazni; mindez — figyelembe véve a csapat jelenlegi formáját és helyzetét — nem sok jóval biztat.

— Ez igy van, a Dinamo elleni felkészülésünket nem nagyon fogja segiteni ez a portya, de...

— Kik utaznak el?

— A jelenleg rendelkezésünkre álló játékosok közül csak Popovits Pál fog hiányozni, aki a olimpiai válogatottba kapott meghivást. Domide viszont velünk tart. Petescu már hétfőn elutazott Norvégiába, ahol a szintén belga FC Malines portyázik. A Román Labdarugó Szövetség megengedte a középpályásnak, hogy próbamérkőzéseket játsszon a belga csapatban, mely melegen érdeklődik utána, s le akarja szerződtetni. Petescu majd Liege-ben csatlakozik hozzánk.

★

A csehszlovákok elleni Európa-bajnoki selejtező mérkőzés miatt félbeszakadt bajnokság szünetét, véleményünk szerint, az UTA a sorok rendezésére kellett volna felhasználja; az egy mérkőzésből álló belgiumi portya nem segiti, sőt jelentős mértékben gátolja a felkészülést. A bajnoki szünet jó alkalom lett volna a játékosok erőállapotának növelésére; ujult, friss erővel vághattak volna neki a hátralévő hét bajnoki mérkőzésnek. A klub vezetősége, körültekintőbb ügyintézéssel, idejében lemondhatta volna a minden szempontból hátrányos portyát.

OROSZHEGYI KÁROLY

Új szurkolók

Rég elmultak már azok az idők, amikor bálványként tisztelt ideáljaimat a labdarugó-pályákról választottam, de a Csapathoz mind a mai napig hü maradtam.

Piros-fehér szinek...

S hány éve már...

Vérpezsditő diadalok, s a kiesés elleni küzdelem dermesztő 90 percei váltogatták egymást. Volt a textilgyári csapat történetében tiz olyan esztendő, mely szinte sorozatban produkálta az idegfeszitő vasárnap délutánokat. Volt ugy, hogy maguk a játékosok sem tudták, hogyan kerülte el a csapat a kiesést...

Mi, szurkolók, pedig egyre kérdezgettük, miért is van szükségünk hétről-hétre ezekre az örömtelen vasárnap délutánokra?

Miért nem partoltam át valamelyik klasszis játékosokkal teletüzdelt fővárosi vagy külföldi klubhoz? Magam sem tudom.

Bizony, elég nehéz volt kiböjtölni azt a tiz sovány esztendőt; bizakodva, több gólt remélve, megértéssel fogadva a csapatépités megismetlődő fiaskóit.

Aztán rég elfelejtett izeket kóstogattunk. Bajnokot avattunk, s fenékig üritettük a győzelem kupáját. Kiderült az ég a textilgyári stadion felett, és piros-fehér szinekben ragyogott még a szivárvány is. Az idáig vezető ut nem volt buktatóktól mentes, de megértük azt az őszi délutánt, amikor az Interkontinentális Kupa védői lehorgasztott fejjel vonultak be az UTA stadion öltözőjébe.

Jó volt aradinak lenni ezen a délutánon!

★

Nem problémamentes ma sem az aradi labdarugás. Az UTA rögös uton halad, néha arcpiritó pofonokat kap, és az ujabb bajnoki címtől egyre inkább távolodik, a CFR sem tud tartósan meggyőző lenni, s a vagongyáriak berkeit a kiesés elleni sziszifuszi harccal együttjáró zürzavar dulja fel. Kevés a gond nélküli jövőt igérő tehetséges fiatal.

A régi amteisták ritkuló sorait foghijas lelátók jelzik, az „ujszurkolók" hüségét pedig szinte valamennyi itthon játszott mérkőzés megkérdőjelezi.

★

Gunyolódó, játékosönérzetet és -önbizalmat roncsoló megjegyzések a pálya szélén.

Miért?

Csak ennyire telik a ragaszkodásból, a sokat emlegetett jóban-rosszban elvből?

Rövid, de forró nyárelő vár labdarugó-együtteseinkre.

A hibernált lelátók nem mindig segitik higgadt játékra a csapatokat, akár a bajnokságért, akár a kiesés elkerüléséért folyik a zöld gyepen a küzdelem.

Pedig szurkolók nélkül nincs labdarugás! A közönség biztatása nélkül nehezebben születnek győzelmek!

Sokszor leirt, sokszor elmondott szavak.

Hüvös, elegánsan tartózkodó tapshelyett lelkes biztatásra van szüksége a pályán küzdő tizenegynek.

Nagyrészt ettől a biztatástól függ milyen lesz az aradi labdarugás következő tiz éve.

RÉHON JÓZSEF

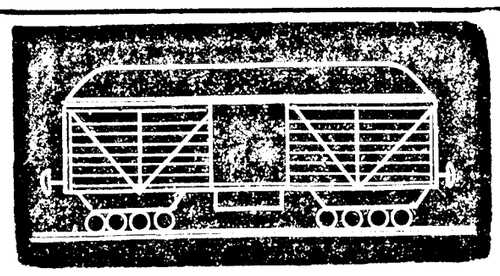

Az Aradi Vagongyár alkalmaz

— TERVEZŐ MÉRNÖKÖKET
— ESZTERGÁLYOSOKAT
— MARÓSOKAT
— GYALUSOKAT
— SZAKKÉPZETLEN MUNKÁSOKAT ANYAGMOZGATÓKÉNT
— MARÓS ÉS HEGESZTŐ SZAKMÁRA SZAKKÉPESITŐ TANFOLYAMOT INDIT

Jelentkezhetnek azok, akik elvégezték a 7—8 osztályt.

(430)

a tudomány világából

Elektrobronchoszkópot szerkesztett Răzvan Stinghie, a bukaresti Fiziológiai Intézet kutatója. Az uj készülék a szokásos hörgőtükrözéstől eltérően a hörgők nyálkahártyájának elektromos potenciálját méri. A készüléket és a módszert több mint ezer esetben használták, s az esetek 80 százalékában megbizható eredményekkel szolgált.

ENERGIAFORRÁSAINK MA ÉS A JÖVŐBEN (IV.)

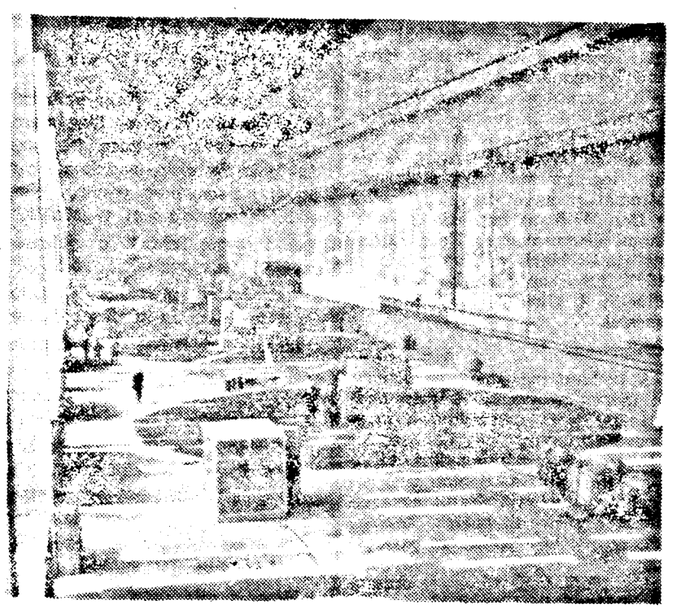

A vaskapui hidroenergetikai rendszer hatalmas erőművének turbinaterme.

Az előzőkben meghánytuk-vetettük az emberiség energiagazdálkodási gondjait. Mindent összevetve, megállapithatjuk, hogy a jelenleg szükséges energia mennyiséget lényegében még mindig a klasszikus energiahordozók szolgáltatják. Kőolaj, kőszén, földgáz és vizienergia a sorrend.

A tudomány és ezzel párhuzamosan a technika is felkészült számos más energiaforrás kiaknázására is, s igy emberileg belátható időn belül ezen a téren a földi civilizációt nem fenyegeti veszély.

Bármelyik energiaforrás kiaknázását tanulmányozzuk is, az energia átalakitások során az elektromos energiát általában nem kerülhetjük ki, de nem is akarjuk kikerülni. Az utóbbi száz év alatt az elektromos energia a „nervum rerum" lett s hogy mit jelent egy nagyobb méretü áramzavar, azt igen meggyőző formában lemérhették 1965 november 9-én New Yorkban, Bostonban, Detroitban s az Amerikai Egyesült Államok északi részének számos más városában.

Hazánk energetikai ipara

Gazdag ország vagyunk ásványi tüzelőanyagokban és vizienergiában is. Energiabázisunkat az 1966—1975-ös periódust magába foglaló tiz éves terv alapján fejlesztjük.

A tizéves terv irányelvei előirják a további tüzelőanyag lelőhelyek feltárását. Fokozzuk a szén kitermelését: az 1970-es termelés (22 835 000 tonna) éppen kétszerese az 1965-ösnek. Intenziven fejlesztjük hidroenergetikai bázisunkat, különös tekintettel a Duna vizienergia tartalékaira s 1975-re 500 MW teljesitményü hasadó energiát hasznositó erőművel rendelkezünk.

A különböző energiahordozók hasznositása során a cél az elektromos energia termelése. A tizéves terv utolsó esztendejére elektromos energia termelésünk 3.3-szor mulja felül az 1965-ös szintet. Ez többek között lehetővé teszi az ipar egyre növekvő energia igényeinek kielégitése mellett az ország összes községének (falujának) villamositását már az 1973-as év végére.

Energetikai iparunk fejlődésében döntő szerepet játszik a vaskapui hidroenergetikai komlexum munkálatainak még ez évben történő befejezése. A hazai részen müködő 6, egyenként 178 MW teljesitményü turbina közül négy már elektromos energiát termel.

Az elmult öt év megvalósításai
Helyünk a világ energetikai mérlegében

A sikerrel zárt ötéves terv során 17,2 milliárd kWo-ról 35 milliárdra nőtt az évi elektromos energia termelés, vagyis öt év alatt éppen megkétszereződött. Világviszonylatban általában tiz évenként duplázódik meg a termelt villamos energia mennyisége.

Az öt év alatt épitett elektromos centrálék teljesitménye több mint ötszöröse az 1950-ben müködő egységek teljesitményének, a lefektetett magas feszültségü távvezetékek hossza eléri a 2 000 kilométert s ujabb négyezer falu villamositását oldottuk meg.

A Vaskapunál felszerelt 178 MW teljesitményü, gigantikus Kaplan turbinák Resicán készültek el.

Érdemes összehasonlitani az egy főre eső elektromos energia mennyiségének alakulását az utolsó három évtizedben

1938	1950	1965	1970
72 kWo	130 kWo	904 kWo	1700 kWo

Világviszonylatban 1968-ban az egy főre eső elektromos energia mennyisége 1197 kWo volt.

A második világháborut megelőzően Ausztria, Belgium, Finnország, Jugoszlávia, Mexikó, Uj-Zéland és Magyarország több elektromos energiát termeltek, mint Románia. Ma, évi elektromos energia termelésünk meghaladja az emlitett országokét.

Franciaország 1938-ban husszor annyi energiát termelt, mint Románia. 1970-ben ennek a vezető tőkés országnak évi termelése csak négyszerese a mienknek.

Hazai energetikai hálózatunk szervesen kapcsolódik a környező szocialista országok energetikai rendszerébe, amely a kölcsönösség elve alapján lehetőséget nyujt a fogyasztásban jelentkező ingadozások kiegyensulyozására.

Épülő termo- és hidrocentráléink, energetikai berendezéseket gyártó vállalataink töretlen fejlődést biztositanak a legenergiaigényesebb iparágaknak, a vegyiparnak, a kohászatnak s közvetlenül kihatnak a közlekedés korszerüsitésére, s egyben az életszinvonal állandó emelkedéséhez is hozzájárulnak.

Tekintettel arra, hogy energetikai iparunk fejlődésének dinamikája a tervezettnél erőteljesebbnek mutatkozik, 1980-ra évi 80-85 milliárd kWo termelésre számithatunk, ami 3000-3400 kWo egy főre eső fogyasztást tesz lehetővé.

Az ország villamositása tudományos és technikai probléma, de egyben párt- és állampolitika is, amelynek megvalósitása a tudósokkal, és technikusokkal az élen egy egész ország feladata. Nem kétséges, hogy a Román Kommunista Párt vezetésével dolgozó népünk sikerrel oldja meg ezt a feladatot is.

RÉHON JÓZSEF

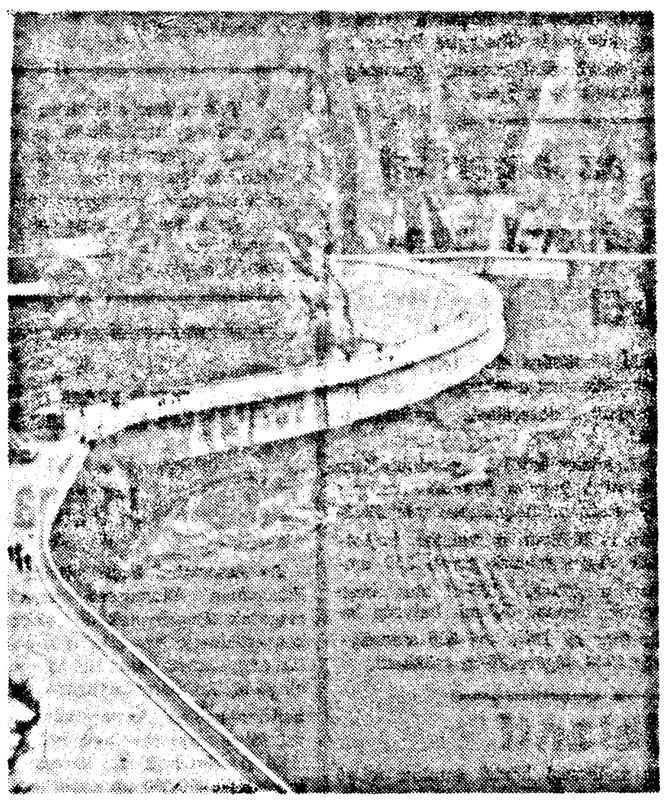

Az Argeş-i vizierőmü duzzasztó-gátja és gyüjtőtava.

A fizikai kutatás eredményei hazánkban

A technikai-tudományos forradalom korszakában, amelyben jelenleg élünk, a tudósokra, technikusokra, nevelőkre, az állam vezetőire sulyos kötelességek hárulnak, hogy az egyén, a közösség, a jövő nemzedék megfeleljenek a fokozottabb tudásigényeknek.

A Roman Kommunista Párt és államunk vezetői kitüzték az elérendő célokat s biztositották a szükséges erkölcsi és anyagi támogatást. Megalakitották azokat a szervezeteket, amelyeken keresztül a tudományos kutató munka sikerre vezethet.

A tudományos munka széles alapokra támaszkodik. Azon kivül, hogy az egyetemi és főiskolai intézetekben, Bukarestben, Iaşi-ban, Kolozsvárott és Temesvárott a fizika katedrákon intenziv kutatómunka folyik, már 1949-ben megalakult az Akadémia Fizikai Intézete, amely Bădărău akadémikus professzor vezetésével az elméleti és gyakorlati fizika számos területén müködik. A Fizikai Intézet négy tagozata főleg a szilárd testek fizikájával foglalkozik.

Az atom és atommag fizikával az Atomfizikai Intézet keretében foglalkoznak. Ezt az intézetet 1968-ig az egész világon ismert tudós Horia Hulubei professzor vezette, jelenleg Ioan Ursu akadémikus irányitja.

Az Atomfizikai Intézetet a X. pártkongresszus után átszerveztek annak érdekében, hogy hozzáláthasson az első nemzeti magfizikai program megvalósitásához, amely magában foglalja a magenergia felhasználását, az izotópok előállitását és az atomreaktor technikai problémáinak megoldását.

A Tudományos Akadémia, mint a legnagyobb tekintélyü tudományos szervezet, irányitása alatt készült kutatási tervek tekintetbe veszik világviszonylatban a kutatások jelenlegi állását, megvizsgálják a nemzeti gazdalkodás különböző területein uj technikai eljárások bevezetésének igényét, sőt a közegészségügy problémáit is. Jó itélőképesség kell a kutatási területek kiválasztására, gondos figyelem az anyagi lehetőségekre, a laboratóriumi felszerelésekre és nem utolsó sorban a tudományos intézetek munkatársainak számát és érdeklődési körét is tekintetbe kell venni.

A román tudományos életnek értékes tradiciói vannak és multbeli nemzetközi sikerei, olyan területeken, mint a szilárd testek fizikája és ennek keretében a mágnesesség kutatásában.

Szilárdnak a fizikában olyan testet nevezünk, amelyekben a kicsiny részecskék határozott rendje alakul ki. A szilárd test mértani alakot ölt, amelyet kristálynak nevezünk. Aszerint, hogy a szilárd test kristályában milyen részecskék vesznek részt, beszélünk ion-, atom-, és molekula kristályokról, fémekről és félvezetőkről.

A fémek kiváló technológiai tulajdonságait, elektromos és hővezető képességét atomjaik szerkezete dönti el. A modern fizikában létrejött egy uj elmélet, az ugynevezett sáv-elmélet, amely a legjobban felel arra a kérdésre, hogy milyen erők tartják össze a fémkristályt és hogyan jönnek létre azok a mozgékony elektronok, amelyek egyirányu mozgása a fémben képviseli az elektromos áramot.

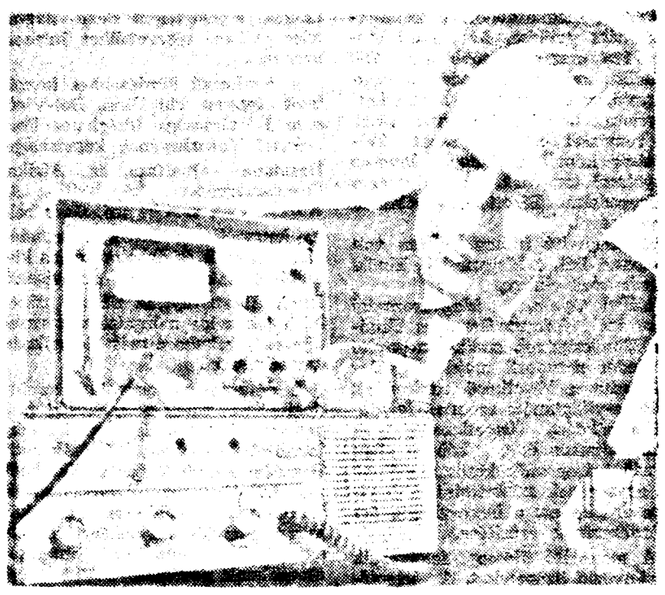

Constantinescu Gh. bukaresti mérnök találmánya — az ultrarövidhullámu rádió-telefonok ellenőrzésére szolgáló készülék — nemrég elismerő oklevelet kapott a bécsi találmányi kiállitáson.

A félvezetők, mint a germánium és a szilicium, a szokásos körülmények között mozgékony elektronokkal nem rendelkeznek, de aránylag egyszerü módon szert tehetnek ilyenekre és akkor a fémekhez hasonlóan viselkednek. A félvezetők kutatásában a román fizikusok, intenziven és eredményesen vettek és vesznek részt, főleg az elmult 15 évben, annál is inkább, mivel ezen a területen fonódik egybe a legjobban az elméleti kutatás a közvetlen és azonnali gyakorlati felhasználással, mint a kristálydiodák és tranzisztorok alkalmazása a termelési munka automatizálásában.

Ha szilárd testekről, főleg a fémek fizikájáról van szó, akkor feltétlenül meg kell emliteni a hazai tudomány még egy kutatási területét, nevezetesen a fémek és ötvözeteik mágneses tulajdonságainak vizsgálatát, amelyben a leggazdagabb eredményeket érték el egyrészt Ştefan Procopiu és munkatársai Iaşi-ban, másrészt Cizman professzor Temesváron, Marian és Maxim professzorok Kolozsváron.

Az ujságok részletesen beszámoltak arról, hogy az AMPERE nemzetközi fizikai társaság XVI. kongresszusát az elmult hónapokban Bukarestben tartották. Nicolae Ceauşescu elvtárs jelenlétében. Ez nem véletlen, hanem elismerése annak a jelentős hozzájárulásnak, amelyet hazai fizikusaink munkája képvisel a jelenkori fizikai kutatásban. Ezen a kongresszuson 30 ország 600 tudósa vett részt. A beszámolók fő témája a mágneses rezonancia, illetve a magrezonancia volt.

Az emlitett mágneses jelenségek alapján következtetéseket vonnak le az anyag szerkezetére, de alapját képezik olyan gyakorlati megoldásoknak is, mint a nagy energiáju laser sugárzás keltése és felhasználása.

Hazánkban is müködik 1957 óta, mint a világ 11 más államában atomreaktor, amely a tudományos kutatáson kivül radioaktiv izotópokat termel. Ezeket az ipar és a gyógyászat mind szélesebb területen igényli. Éppen ezért tervbe vették a közeljövőben egy román atom elektromos erőmü épitését.

Az ipar, a technika fejlődési ritmusát végsősoron a rendelkezésre álló anyagok változatossága és minősége határozza meg, ezért ennek biztositására hazánk fizikusai, mérnökei mindent elkövetnek a jövőben. Az uj ötéves terv ehhez minden szükséges feltételt biztositi.

FABIAN GYÖRGY,
tanár

A tellúr felfedezése

A tellur felfedezőjének, a tudomány-történet általában Klaproth német vegyészt jelöli meg, de emlitést tesznek Müller Ferenc, erdélyi bányamérnökről is.

Müller Ferenc 1740-ben született Nagyszebenben, Selmecbányán szerzett bányamérnöki oklevelet. 1778 és 1802 között Nagyszebenben müködött az erdélyi bányák igazgatójaként.

Erdélyben felfigyeltek akkor egy titokzatos ásványra. Több néven ismerték, aranyat, ezüstöt is tartalmazott. Nagyág mellett fordult elő. Born Ignác (1741-1791) erdélyi származásu mineralógus apja fedezte fel a nagyági érctelepet. Neki egy román paraszt, Armenian Juon mutatott egy követ, amelyre disznói makkoltatása közben figyelt fel a nagyági erdőben.

Müller Ferenc is megvizsgálta az ércet s megállapitotta, hogy aranyon és ezüstön kivül egy addig ismeretlen fémet is tartalmaz. Müller 1783-ban leirta, hogy a „metallum problematicum"-nak nevezett fémet felfedezéséhez hogyan jutott el. Az igazat megvallva azonban Müller nem bizott egészen felfedezésében s annak igazolását nálánál nagyobb tekintélytől várta

Erre azonban csak tiz év után került sor. Klaproth, hires német kémikus azzal a kéréssel fordult Müllerhez, hogy küldjön neki minták vizsgálat céljából a kérdéses ércből.

A vizsgálat egyet jelentett Müller felfedezésének igazolásával. Klaproth beszámolójában a következőket olvashatjuk: „Mivel e tulajdonságok közül többet Müller Ferenc ur a nyers ásványban megfigyelt, övé az érdem, hogy abban egy sajátságos fémet először ismert fel".

Igaztalanok tehát azok a vádak, amivel egyes szerzők illették Klaprothot, hogy elorozta a tellur felfedezésének dicsőségét.

A tellur felfedezéséhez még egy másik érdekesség is kapcsolódik. Kitaibel Pál, neves magyar tudós Müllertől függetlenül 1789-ben egy börzsönyi ásványban ujra felfedezte a tellurt. Kitaibel az igazi nagyokra jellemző szerénységgel sohasem igényelte a maga számára az elsőséget s ezt Klaprothtal folytatott levelezésében több alkalommal is kifejtette.

★

Felfedezésén kivül más érdekességet nem is nagyon lehet elmondani a tellurról. A tengerallati kábelek bevonására használt ólmot tellurral ötvözik, speciális zománcokhoz adagolnak némi tellurt. Az utóbbi időben számba veszik a félvezetők előállitásánál is. A világ tellur termelése alig haladja meg az évi 50 tonnát.

R. J.

EGY ROMÁN FELFEDEZÉS NYOMÁBAN

Az orvosi világ az idén ünnepli egyik legnagyobb felfedezésének, az inzulin előállitásának félszázados évfordulóját.

Az inzulin a hasnyálmirigy (pancreas) ugynevezett Langerhans-szigeteinek sejtjei által termelt hormon. Ez a hormon a cukor-anyagcserét szabályozza, a vérben lévő cukrot a májban glikogénné, azaz a szervezet által könnyen raktározható és feldolgozható polizachariddá, „állati keményitővé" alakitja, s ekképpen biztositja a szervezet energiatartalékait.

Hiányában a vérben viszonylag nagy mennyiségü cukor halmozódik fel, amelyet a szervezet nem tud felhasználni. A betegség során cukor jelenik meg a vizeletben is. Innen az elnevezés — cukorbaj. A szervezet ilyen esetekben a fehérjék és zsirok elégetésével termel csak energiát s ez sulyos testi leromláshoz, majd halálhoz vezet.

A cukorbetegség gyógyitása elvben egyszerü, állandó inzulin adagolással oldható meg.

Az inzulin tulajdonképpeni felfedezése s e felfedezés első tudatos gyógyterápiás alkalmazása — legalább is hivatalosan — a torontói egyetem egyik kutató csoportjának nevéhez füződik.

John James Richard Macleod (1876—1935), két tehetséges munkatársával együtt — Frederick Trant Banting és Charles Best — 1921-ben a kutyák hasnyálmirigyéből olyan kivonatot készitett, amely a cukorbeteggé lett állatok életét megmentette. Felfedezésüket 1922 februárjában jelentették be s 1923-ban kapták meg a Nobel-dijat.

Méltó lett volna a Nobel-dijra

Jóformán még át sem adták a megtisztelő kitüntetést, s máris számos helyről tiltakozó hangok hangzottak el. Kiderült ugyanis, hogy Macleod és Banting előtt nyolc hónappal dr. Nicolae Paulescu (1869—1931), a bukaresti egyetem élettani katedrájának vezetője, hosszas és rendkivül preciz kisérletezés során Bantingékkal azonos módon vonta ki az inzulint, amelyet ő pancreantin-nek nevezett el, s erről a tudományos világ szokása szerint kimeritően, nyomtatásban is megjelent tudományos dolgozatban számolt be.

Elsőnek maga Nicolae Paulescu tiltakozott, de akkoriban minden érvelés süket fülekre talált, pedig igaza védelmében nem állt egyedül. Sardelli Lewis (Buenos Aires — 1924), Scharpey-Schaffer (Edinburg — 1926) és mások tudományos dolgozataikkal próbálták helyreállitani az igazságot. Sikertelenül...

Paulescu neve feledésbe merült s ehhez az is hozzájárult, hogy a hazai tudománytörténet sem foglalkozott vele méltóan.

Napjainkban, az inzulin felfedezésének félszázados évfordulóján ujra kirobbant a vita. Ugy tünik az inzulin jubileumára készülő orvostudomány jóvá akarja tenni hálátlanságát és tévedését. Ilyen értelemben cikkezett az angol Murray (1969) s ilyen értelemben nyilatkozott a torontoi kutató csoport egyetlen életben lévő tagja, maga Best professzor is.

A Nobel-dij bizottság azonban aligha tehet valamit. Az Élet és tudomány ez évi 14. száma, „Ötven éves az inzulin" cimü cikke a nemzetközi élet egyöntetü óhaját fejezi ki: „... remélhetőleg megtalálják a módját, hogy a félszázados jubileum alkalmával a román tudóst is méltó elismerésben részesitsék".

Az inzulint egyébként tiszta állapotban 1926-ban, John Jacob Abel állitotta elő.

(Gyarmath János a Hét 17. számában közölt irása nyomán)

Olvasóink kérésére

Energiaforrásaink ma és a jövőben cikksorozattal kapcsolatban olvasóink közül többen igényelték a használt energia és teljesitmény egységek érzékeltetését, összehasonlitását. A következőkben ezt az igényt szeretnénk kielégiteni.

Az energia felhasználásával kapcsolatban érdekel bennünket nemcsak az elvégezhető munka, hanem az idő is, amely alatt a munkavégzés történhet. Erre utal a munka sebességét jellemző mennyiség, a „teljesitmény", azaz egy másodperc alatt elvégezhető munka.

A teljesitmény mértékegysége 1 watt, amellyel egy másodperc alatt egy kilogrammot tiz centiméter magasra lehet emelni.

Mérések alapján egy, napi nyolc órán át dolgozó, fizikai munkás teljesitménye másodpercenként 60 watt, tehát egy müszak alatt 1728 kilowattóra munka.

Szokásos a lóerőben megadott teljesitményt is használni, amely 736 watt. Ez egyet jelent 75 kilogrammnak egy méter magasra történő emelésével egy másodperc alatt. Száz személyes repülőgép motorja 10-20 000 lóerő, egy utasra 50-200 lóerő jut.

Elektromos erőmüveink teljesitményének mérésére már a kilowatt is kicsi mértékegység, itt már millió wattokról (megawattokról — MW), sőt milliárd wattról (gigawattról) beszélnek.

Egy 500 wattos főzőlap egy óra munkája 500 wattóra, amely egyenlő 0,5 kilowattórával, 4 órai használat után két kilowattórával.

Egy nagy erőmü egy hónapi vagy évi munkáját, mint az elkészülő vaskapui erőmü 5 milliárd kilowattóra munkáját egyszerübb megawattórákkal, vagy megawattévekkel mérni.

A meleg (hő) mennyiségének még most is szokásos mértékegysége a kalória, illetve a kilokalória, vagyis az a hőmennyiség, amely egy kilogramm viz hőmérsékletét egy fokkal emeli. A hő is energiafajta, tehát kilowattórával is mérhető. Egy kilowattóra = 860 kilokalóriával.

(f. gy.)

Alexandru Radian és Ana Lucia Radian, a bákói egyesitett kórház szemorvosai készüléket terveztek és állitottak elő, amelynek segitségével az élettani sóoldatot különböző nyomások alatt bejuttatják a belső szemkamrába. A pneumohidrosztatikus rendszernek elnevezett eljárás igen hasznosnak bizonyult a gyermekeknél rendkivül veszélyes zöldhályog mütéti eltávolitásánál. Az eljárással a sóoldatot bejuttatják a goniotomikus övezetbe, hogy a látásszög megmaradjon a mütét idején. Ez megkönnyiti a mütéti beavatkozást, és növeli a teljes siker esélyeit. A készüléket már nagyszámu mütétnél alkalmaztak. Megállapitották, hogy az megfelelő mütét előtti előkészitéssel jó eredményekhez vezet még olyan regebbi betegségeknél is, amelyekről ugy vélték, hogy a mütéti beavatkozás sem segithet.

NEMZETKÖZI ÉLET

Megkezdődött a Béke–világtanács gyűlése

Magyarország fővárosában csütörtökön megkezdődött a Béke-világtanács gyűlése. Az összejövetelen 125 országból több mint 700 küldött, meghivott vendég és megfigyelő, valamint 33 nemzetközi szervezet képviselői vesznek részt. A romániai békemozgalmat küldöttség képviseli Tudor Ionescu egyetemi tanárnak, az Országos Békevédelmi Bizottság elnökének vezetésével.

A megnyitó ülésen jelen volt Losonczi Pál, a Magyar NK Elnöki Tanácsának elnöke.

Kállai Gyula, a Magyarországi Hazafias Népfront Országos Tanácsa Elnökségének elnöke megnyitó beszédet mondott, majd a gyülés elfogadta a következő napirendet: a Béke-világtanács azonnali feladatai a békéért, függetlenségért, az imperializmus és a háboru ellen küzdő összes erők közös akcióinak és egységének szilárditása és bővitése érdekében; a Béke-világtanács szervezetének erősitése.

A megnyitó ülésen felolvasták az üdvözlő üzeneteket. A jelenlévők nagy érdeklődéssel hallgatták végig és hosszas tapssal köszöntötték Nicolae Ceauşescunak, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének a Béke-világtanács gyülése részvevőihez intézett üzenetét.

A napirendi kérdésekhez hozzászólt Nguyen Thi Binh, Dél-Vietnam Köztársasága Ideiglenes Forradalmi Kormányának képviselője, Dramane Quattara, az Afrikai Egységszervezet képviselője, A. Kornyejcsuk szovjet iró, Gorr belga kanonok, az ENSZ apartheid-bizottságának és dekolonizációs különbizottságának a képviselői, Raph Abernathy, az USA szines bőrü lakossága mozgalmának vezetője és a békeharc más kiemelkedő személyiségei.

A délutáni plenáris ülés az indokinai népeknek a szabadság és a nemzeti függetlenség megvédéséért folytatott harcával foglalkozott. Beszédet mondtak Laosz, Kambodzsa, Dél-Vietnam Köztársasága és Vietnam DK küldöttei. Felszólalt még Sidney Peck a békéért, a vietnami háboru ellen küzdő amerikai mozgalmak nevében.

Az ülés utolsó részén Romesh Chandra, a Béke-világtanács főtitkára jelentést terjesztett elő.

A CTK jelenti, hogy csütörtökön Bratislavában megkezdődött a Szlovákiai Kommunista Párt kongresszusa. A kongresszuson részt vesz a Csehszlovákiai KP KB küldöttsége is, élén Gustav Husakkal, a CSKP KB első titkárával.

Az első napirendi pont keretében Jozef Lenart, a Szlovákiai KP KB első titkára jelentést terjesztett elő a Szlovákiai KP tevékenységéről, a társadalom fejlődéséről a Csehszlovákiai KP XIII. kongresszusa óta s a szlovákiai párt soron lévő feladatairól. A kongresszus második napirendi pontja: Vilem Salgovicnak, a Szlovákiai KP Ellenőrző és Revizios Bizottsága elnökének jelentése a bizottság tevékenységéről és feladatairól.

Felhivás a Német DK felvételéért az Egészségügyi Világszervezetbe

Bulgária, Csehszlovákia, Kuba, Mongólia, Lengyelország, Románia, Magyarország és a Szovjetunió küldöttségei az Egészségügyi Világszervezet 24. ülésszakán felhivással fordultak a többi országok küldöttségeihez, hogy még ezen az ülésszakon szavazzák meg a Német Demokratikus Köztársaság teljes jogu tagként való felvételét az EVSZ-be. Amint a felhivás rámutat, kétségtelen, hogy az NDK lényegesen hozzájárulhatna a szervezet előtt álló nagy feladatok megoldásához. Éppen ezért felvétele nemcsak a Német Demokratikus Köztársaság érdekeit, hanem az összes tagállamok érdekeit szolgálja. Az NDK felvétele ugyanakkor hozzájarulna az európai légkör javitásához s a különböző társadalmi-politikai rendszerü országok közötti kapcsolatok fejlődéséhez — hangsulyozza a dokumentum.

AZ ENSZ APARTHEID-ELLENES KÜLÖNBIZOTTSÁGÁNAK JELENTÉSE

Noha többrendbeli ENSZ-határozattal embargót vezettek be a pretoriai rasszista rendszernek küldendő fegyverszállitásokra, mégis az USA, Németország SZK, Izrael es más nyugati államok folytatják a fegyverszállitást a Dél-afrikai Köztársaságnak — mutat rá az ENSZ apartheid-ellenes különbizottságának a Biztonsági Tanácshoz előterjesztett jelentése. A bizottság jelentése hangsulyozza: a brit kormánynak a fegyverszállitások felujitására vonatkozó nemrégi határozata a Biztonsági Tanács határozatainak nyilt megsértését jelenti.

Az apartheid-ellenes ENSZ-bizottság közölte, hogy ezután is rendszeresen nyilvánosságra hozza a fegyverszállitásokkal kapcsolatos jelentéseket és adatokat, ezzel is elősmozditva az ENSZ-határozatok előirásainak tiszteletben tartását.

KORMÁNYKÜLDÖTTSÉGÜNK KONGÓ NK-BA ÉRKEZETT

Románia Szocialista Köztársaság kormányküldöttsége, élén Ion Pătannal, a Minisztertanács alelnökével, május 13-án, Kongó Népköztársaság fővárosába érkezett. A repülőtéren a román vendégeket Alfred Raoul, Kongó NK Államtanácsának alelnöke, Matingou Boniface pénzügyminiszter, Lambert Gali Bali, Brazzaville polgármestere és más hivatalos személyek fogadták.

Román küldöttség látogatása Chilében

SANTIAGO DE CHILE. — Eugen Pop, az Agerpres tudósitója jelenti:

A Mircea Bădică külkereskedelmi minisztériumi főtitkár vezette román gazdasági küldöttség chilei látogatása során megbeszélést folytatott Orlando Cantuarias bányaipari, Pascual Barrazza közmunka- és szállitásügyi miniszterrel. A felek kölcsönösen hangsulyozták, hogy fejleszteni kivánják a kétoldalu kapcsolatokat és megvizsgálták a kereskedelmi cserék fokozásának, valamint az épitőipari, bányaipari, vegyipari, petrokémiai gazdasági és müszaki-tudományos együttmüködés fejlesztésének lehetőségeit.

A chilei Külügyminisztérium koktélt adott a román küldöttség látogatása alkalmából. Koktélt adott a látogatás alkalmából a román nagykövet is. A koktélen többek közt megjelent Orlando Cantuarias és Jacques Chonchol, valamint több minisztérium, gazdasági és kereskedelmi szerv képviselője. –

Olaszországban

RÓMA. — Nicolae Puicea, az Agerpres tudósitója közli:

A Ioan Avram gépipari miniszter vezette román küldöttség csütörtökön találkozott a román szerszámgépek exportjára szakositott Vitama román—olasz vegyestársaság vezetőségével. Megvizsgálták a cég eddigi tevékenységét.

A román küldöttség ezután látogatást tett az Olivetti társaság ivreai (Torino) székházában, megtekintette a Fiat gépkocsi-gyárat. A két nagy olasz vállalat vezetőségének képviselőivel folytatott megbeszéléseken számba vették Románia kapcsolatait ezekkel a cégekkel, s megvizsgálták a gazdasági és müszaki kooperáció fejlesztési lehetőségeit.

A megbeszéléseken részt vett Iacob Ionaşcu, Románia római nagykövete és Gheorghe Predescu, az olaszországi román gazdasági képviselet vezetője.

Sajtóközlemény az amerikai csapatok dél-vietnami bűntetteiről

A dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormánynak a párizsi négyes értekezleten részt vevő küldöttsége csütörtökön sajtóközleményt adott ki, s abban rámutat, hogy az amerikai csapatok az 1969. április 15 és 18 között végrehajtott ugynevezett tisztogatási müveletek során Truong Khanh övezetében halomra gyilkoltak 82 embert. A dokumentum idézi a müveletben részt vett Danny Notley amerikai tengerésznek az amerikai Kongresszus egyik vizsgáló bizottsága előtt tett vallomását, valamint a vérengzés életben maradt áldozatainak nyilatkozatait.

A közlemény a továbbiakban rámutat, hogy a fentebb emlitett dél-vietnami helységben már 1968-ban is 35 ilyen müveletet hajtottak végre, s ezek során 350 embert megöltek, 136-ot megsebesitettek. Truong Khanh helység lakossága az 1963. évi 696 személyről 1969 végére 26-ra csökkent.

A VNA jelenti

A VNA jelentése szerint május 7-én és 9-én amerikai repülőgépek bombazták a Vietnam DK-beli Quang Binh és Ha Tinh tartomány egyes és mezőgazdasági övezetét, szőnyegbombákat szórtak le. Május 8-án, 9-én és 10-én amerikai repülőgépek, köztük B 52-es bombázók, megtámadták Hoang Lan községet, a demilitarizált övezettől délre állomásozó USA-zet nyitott a 17-es szélességi körtől északra fekvő Vinh Son és Vinh Giang községekre.

Vietnam DK Külügyminisztériuma nyilatkozatában szigoruan elitéli e háborus cselekményeket és követeli: az Egyesült Államok vessen véget a Vietnam DK szuverénitasát és biztonságát sértő mindennemü cselekedetnek.

KÜLFÖLDI TÁVIRATOK

U Thant ENSZ-főtitkár csütörtökön fogadta Gunnar Jarring nagykövetet, s megbeszélte vele a közel-keleti misszió ujrafelvételének lehetőségét.

Az Egyesült Nemzetek székházában közölték, hogy William Rogers amerikai külügyminiszter hétfőn beszámol U Thant-nak és Jarringnak közel-keleti körutjáról.

Csütörtökön Genfben befejezte tavaszi ülésszakát a leszerelési bizottság. Az ülésszakon részt vett küldöttségek megegyezése alapán a bizottság 1971. junius 29-én folytatja munkálatait.

Moszkvában megnyilt a Farbwerke Hoechst nyugatnémet konszern hivatalos képviselete — közli a TASZSZ. A cég igen fontos partnere a szovjet külkereskedelmi szervezeteknek a vegyi anyagok export-importját illetően. Ugyanakkor a konszern fontos berendezéseket szállit szovjet vegyipari vállalatoknak. A Farbwerke Hoechst az első nyugatnémet cég, amely állandó irodát nyit Moszkvában. A szovjet fővárosban eddig 29 nagy külföldi cégnek és gazdasági szervezetnek van állandó képviselete.

Huari Bumedien algériai elnök fogadta Agostino Netot, az Angolai Népi Felszabaditási Mozgalom elnökét, aki hivatalos látogatást tesz Algirban.

Belgrádba érkezett az ausztráliai gazdasági élet képviselőinek küldöttsége, hogy tárgyalásokat folytasson a jugoszláv-ausztráliai gazdasági együttmüködés fejlesztésének lehetőségeiről.

A francia és a svájci alpinisták visszavonulása után a Mont Everest megmászására vállalkozott nemzetközi expedició további hét tagja hagyta el az alpinisták táborát és Katmanduba utazott. Az expedició orvosa kijelentette, hogy le kellett mondania további részvételükről, mert betegek és nem birjak a rendkivüli erőfeszitést. A világ legmagasabb hegycsucsának ostromát az angol Douglas Haston és Don Williams folytatja a japán Naomi Uemuraval és Reizo Itoval együtt. Utóbbiak néhány napja az ötödik táborban tartózkodnak, körülbelül 1 kilométer távolságra a csucstól.

A holland parlament április 28-án megválasztott 150 képviselőházi tagját szerdán összehivták, hogy megválasszon egy politikai személyiséget a kormányalakitás céljából. Nyolc órai vita után sem sikerült azonban létrehozni a parlamentben képviselt pártok többségét, amely egy politikust javasoljon.

Igy tehát várható, hogy Juliana királynő jelöl majd ki egy politikust, aki tárgyaljon a parlamenti csoportok képviselőivel a koalíciós kabinet megalakitása céljából.

A chilei szenátus szerda éjjel ötödik és utolsó olvasásban jóváhagyta az alkotmány módositásának tervezetét, amely lehetővé teszi a rézbányák államositását.

A tervezetet a kongresszusi plénumnak kell ratifikálnia.

Orlando Cantuarias bányaügyi miniszter a szenátus ülésén kijelentette, hogy a tervezet összességében megfelel a kormány álláspontjának, nevezetesen, hogy az ország természeti kincseit a nép érdekeinek megfelelően aknázzák ki.

Helsinkiben aláirták a román és a finn rádiótelevizió között az első együttmüködési egyezményt.

Az egyezményt román részről Bujor Ioniţă, a Rádió és Televizió-bizottság alelnöke, finn részről pedig Erkki Raatikainen a rádiótelevizió vezérigazgatója irta alá.

Az aláirásnál jelen volt Mircea Bălănescu, Románia helsinki nagykövete. Az aláirás után a finn rádiótelevizió vezérigazgatója koktélt adott.

A Nagy-Britannia és a „hatok" közötti tárgyalások újabb fordulójáról

Brüsszelben a Nagy-Britannia és a „hatok" közötti tárgyalások ujabb fordulója minden jel szerint a közös piaci csatlakozás maratoni versenyének egyik jelentéktelen epizódjaként végződött.

A tárgyaló felek a jelenlegi nyugati valutaválságra való tekintettel nagyon óvatosak voltak és csupán olyan kérdésekről tárgyaltak, amelyekre vonatkozóan már nagyjából egyetértettek és megegyezésre volt kilátás. Anglia csatlakozásának kulcskérdéseit, mint például a közösségi költségvetéshez való hozzájárulást, az uj-zélandi tejtermékek kérdését és a font sterling nemzetközi tartalékvaluta szerepét a következő ülésre halasztották el.

Hosszas vita után a „hatok" külügyminiszterei és a Geoffrey Rippon vezette angol küldöttség megállapodtak a mezőgazdasági átmeneti időszakban, valamint a Commonwealth országok cukortermelésére vonatkozó külön szabályozásban.

A mezőgazdasági átmeneti időszak tekintetében a „hatok" és Nagy-Britannia megállapodtak, hogy Anglia öt év folyamán hat szakaszban zárkózik fel a közösségi árak szintjére. A másik megállapodás, amelyet a France Presse kompromisszumnak minősit, előirja, hogy a bővitett Közös Piac a Commonwealth övezetéhez tartozó cukortermelő országokra vonatkozó bánásmódhoz hasonló bánásmódot alkalmazzon azokkal a fejlődő országokkal szemben is, amelyeknek gazdasága, jelentős mértékben függ a cukorexporttól.

A „hatok" és Nagy-Britannia következő ülését junius 7-én, Luxemburgban tartják.

Nagyarányú támadás a washingtoni kormány nyugat-európai politikája ellen

Az Associated Press szerint az Európában állomásozó amerikai csapatok létszámának 50 százalékos csökkentésére irányuló javaslat nagyarányu támadás a washingtoni kormány nyugat-európai politikája ellen. Az inditvány hivei főleg azzal érvelnek, hogy az USA fizetési mérlegét károsan befolyásolja 300 000 amerikai katona nyugat-európai jelenléte.

A javaslattal kapcsolatos vita során érdekes vélemények hangzottak el a nyugati valutaris válság ügyében is. George McGovern szenátor, aki a demokrata párt egyik legesélyesebb jelöltje a jövő évi elnökválasztásokon, a következőket mondotta: A valutáris megfontolások is hozzátartoznak azokhoz a döntő fontosságu okokhoz, amelyek amellett szólnak, hogy véget kell vetni az USA indokinai beavatkozásának. A szenátor hangsulyozta, hogy az indokinai háborura fecsérelt dollármilliárdok nagyban hozzájárulnak a dollár gyengüléséhez a külső piacokon. Ugyanez a helyzet a Nyugat-Európában állomásozó amerikai csapatok fenntartásához szükséges milliárdok tekintetében is — tette hozzá McGovern. Véleménye szerint az Egyesült Államok fizetési mérlegének hianya kiküszöbölhető, ha befejezik a délkelet-azsiai háborut és csökkentik az USA nyugat-európai csapatainak állományát. Az indokinai háboru miatt csaknem annyi dollar áramlik ki, mint amennyi a fizetési mérleg deficitje. A valutáris válság és az USA külkereskedelmének az alakulása közötti összefüggésről szólva, McGovern kijelentette, hogy véleménye szerint Washingtonnak még inkább liberalizálnia kellene a kereskedelmet, ahelyett, hogy ujabb korlátokat emel, mert ezek megfelelő ellenrendszabályokat vonhatnak maguk után külföldön az amerikai kivitellel szemben.

Ugyanezen a vitán Jacob Javits republikánus szenátor hangsulyozta, hogy azok az intézkedések, amelyeket a nyugat-európai országok nemzeti pénznemük paritásával kapcsolatosan foganatositottak, nem érintik a válság fő kérdését. Véleménye szerint ez a lényeges kérdés az, hogy teljesen eltünt a klasszikus aranyalap és az egész valutarendszert a dollár-alapra épitették fel. A szenátor szerint elavult az Egyesült Államoknak az az ünnepélyes kötelezettségvállalása, hogy beváltja aranyra a külföldi bankok által bemutatott dollármennyiségeket. Javits azt inditványozta, hogy Nixon elnök tanulmányozza az 1944-es Bretton Woods-i értekezlethez hasonló nemzetközi gazdasági tanácskozás összehivását egy uj nyugati valutarendszer kidolgozása céljából.

LEGFRISSEBB HÍREINK

■ Cornel Burtică megbeszélést folytatott Nyikolaj Patolicsevvel ■ Csu En-laj fogadta a kubai kormányküldöttséget ■ Zavargások Venezuelában ■ „A Terra bolygó három és fél milliárd lakosának üzenete" ■ Kétnapos értekezletet tartanak a Közös Piac-tagországok külügyminiszterei ■ Megkezdődött a Prágai tavasz nemzetközi zenei fesztivál

MOSZKVÁBAN MEGHALT JEKATERINA BELASOVA közismert szobrászmüvész, a Szovjetunió Képzőmüvész Szövetségének elnöke. A nekrológot Leonyid Brezsnyev, Alekszej Koszigin, Nyikolaj Podgornij és más szovjet vezetők, a szovjet kulturális élet több kiváló képviselője irta alá.

Cornel Burtică, Románia Szocialista Köztársaság külkereskedelmi minisztere május 12-én megbeszélést folytatott Nyikolaj Patolicsevvel, a Szovjetunió Külkereskedelmi miniszterével.

Megvitattak több kérdést az idei, valamint a távlati román-szovjet árucserét illetően.

CSU EN-LAJ, A KINAI NK ÁLLAMTANÁCSÁNAK ELNÖKE fogadta a kubai kormányküldöttséget, élén Herminio Garcia Lazo helyettes külkereskedelmi miniszterrel. Mint ismeretes, a kubai küldöttség tárgyalásokat folytatott és kereskedelmi egyezményt kötött 1971—1975-re, továbbá árucsereforgalmi megállapodást 1971-re.

VENEZUELA NAGYOBB VÁROSAIBAN SZERDÁN DIÁKTÜNTETÉSEK VOLTAK. Caracasban, Puerto Cabellóban, Barcelónában és más helységekben a karhatalmi erők közbeléptek. Az összetüzések és a zavargások során több embert letartóztattak. A városok utcáin a nemzeti gárda alakulatai cirkálnak.

A SZENEGÁLI KÜLÜGYMINISZTÉRIUM HIVATALOSAN KÖZÖLTE, hogy Irán és Szenegál felvette egymással a diplomáciai kapcsolatot.

A 70 ÉVES LOUIS ARMSTRONG hathetes betegség után teljesen felépülve szerepelt a televizióban.

FOLCO TRABALZA, OLASZORSZÁG ELSŐ PEKINGI NAGYKÖVETE szerdán megérkezett állomáshelyére — jelenti az Uj Kina hirügynökség.

Hat kiváló tudós átnyujtotta U Thant ENSZ-főtitkárnak „a Terra bolygó három és fél milliárd lakosának üzenetét" a környezetszennyeződés leküzdéséhez szükséges intézkedésekről. A dokumentum, amelyet 23 ország 2200 biológusa és más tudósa irt alá, követeli az összes nukleáris és vegyi fegyverek megtiltását és megsemmisitését, valamint a szennyeződés szigoru ellenőrzését az összes ipari államokban.

SZERDA ESTE CHARLIE CHAPLIN hires filmszinész nyitotta meg a cannes-i nemzetközi filmfesztivált. A zsüri elnökévé Michele Morgan közismert filmszinésznőt választották meg.

NIHAT ERIM TÖRÖK MINISZTERELNÖK csütörtökön látogatást tett a földrengés sujtotta Burdur helységben.

A kandilli szeizmológiai központ közleménye szerint az emlitett vidéken az utóbbi 24 órában 196 kéregmozgást észleltek.

A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTERIUMBAN CSÜTÖRTÖKÖN MEGKEZDŐDÖTT a Közös Piac-tagországok külügyminisztereinek kétnapos értekezlete. A részvevők a nemzetközi élet két fontos problémájával — az európai biztonság kérdésével és a közel-keleti helyzettel — foglalkoznak az EGK Politikai Bizottságának jelentései alapján.

A külügyminiszterek legutóbb tavaly novemberben Münchenben tartottak tanácskozást.

Nixon elnök rákellenes harci programot terjesztett be a kongresszushoz. A program szerint az Országos Egészségügyi Intézetben önálló rákkutató szerv létesülne. Az államelnök 322 millió dollárt kért erre a célra a julius 1-től kezdődő pénzügyi évben.

A 32 ÉVES LEOKADIA RYCHERT ÖTÖSIKREKET SZÜLT a lengyelországi Gdanskban — jelenti a PAP hirügynökség.

Az anya, a három fiu és a két leány egészségi állapota jó.

MEGKEZDŐDÖTT A PRÁGAI TAVASZ HAGYOMÁNYOS NEMZETKÖZI ZENEI FESZTIVÁL ÉS VERSENY. A háromhetes rendezvényen a csehszlovák állami filharmonikus zenekarokon kivül rangos külföldi együttesek vesznek részt.

A román karmesteri iskolát Emil Simon kolozsvári karmester képviseli. Május 27-én az ő vezényletével lép dobogóra a brnoi állami filharmónia zenekara.

Katonai összeesküvést lepleztek le Argentinában

Az argentin fővárosban katonai összeesküvést lepleztek le. Lanusse elnök rendelete alapján a főváros közelében lévő Campo de Mayo helyőrségben letartóztattak 10 katonatisztet és Eduardo Labanca tábornok, az összeküvés állitólagos vezetője ellen megindították a nyomozást. Eredetileg Juan Carlos Ongania volt elnökről is azt állitották, hogy belekeveredett az összeesküvésbe és letartóztatási parancsot adtak ki ellene, de utólag ezt a hirt megcáfolták. Az összeesküvés leleplezése a tucumani helyőrség három tisztjének letartóztatásával kezdődött. Azzal vádolták őket, hogy lázadást szitottak a helyőrségben. Hasonló kisérleteket hiusitottak meg állitólag a saltai, jujuyi, mendozai, San Luis-i és tandili katonai egységeknél is. A rendőrség védőrségeket helyezett el a rádió- és televizióállomások körül.

Megfigyelők véleménye szerint az összeesküvés részvevői ellenzik Alejandro Lanusse tábornok „alkotmányos normalizálására" irányuló politikáját és a hatalom átadását egy polgári kormány k, noha erre csupán három év mulva kerülne sor a tábornok tervei szerint. A letartóztatott tisztek nevéről azonban arra lehet következtetni, hogy azok különböző politikai erőket képviselnek, beleértve Peron hiveit is. Mig a hatóságok a biztonsági intézkedésekkel vannak elfoglalva, az ország főbb politikai erői, a peronisták és radikalisták erélyesen követelik Lanusse elnöktől a megigért választások időpontjának kitüzését.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-87, 135 69, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomdai 130 93, 120-77. Tip. I.P.B.A.

40 168